

Gotowość zaszczepienia się przeciwko COVID-19

Raport nr 3 z badania przeprowadzonego na Wydziale Psychologii
Uniwersytetu Warszawskiego podczas epidemii COVID-19 w 2020 r.

BADANIE

Gotowość zaszczepienia się przeciwko COVID-19 a wiara w teorie spiskowe, zachowania prospołeczne i pravicowy autorytaryzm

CEL

Szczepienia przeciwko COVID-19 są wskazywane przez naukowców jako najlepsze rozwiązanie prowadzące do opanowania pandemii. Jednak jedną z głównych przeszkód jest niechęć części społeczeństwa do szczepień. Celem niniejszego badania było zbadanie relacji między indywidualną gotowością do szczepień przeciwko COVID-19 a trzema czynnikami społecznymi: wiarą w teorie spiskowe, zachowaniami prospołecznymi i pravicowym autorytaryzmem, jak również zmiennymi demograficznymi. Dodatkowo sprawdziliśmy, jak gotowość do zaszczepienia się zmieniała się w różnych okresach pandemii.

METODA

Badanie miało charakter podłużny i składało się z czterech fal. Próba w pierwszej fali liczyła 1179 osób i była reprezentatywna dla populacji polskiej pod względem płci, wieku i miejsca zamieszkania. Uczestnicy wypełnili następujące kwestionariusze online: Kwestionariusz Mentalności Spiskowej, Skalę Zachowań Prospołecznych, Skalę Pravicowego Autorytaryzmu, a także odpowiadali na pytanie dotyczące ich gotowości do zaszczepienia się przeciwko COVID-19.

1179 osób

kobiety
i mężczyźni

mieszkańcy
małych
i dużych
miejscowości

w różnym
wieku

WYNIKI

Gotowość do zaszczepienia się przeciwko COVID-19 była coraz niższa w kolejnych falach badania: najwyższą chęć zaszczepienia się osoby badane deklarowały w maju, a najniższą w grudniu (kiedy perspektywa szczepień stała się bardziej realna).

Płeć męska, starszy wiek, lepsza subiektywnie oceniana sytuacja materialna oraz **bycie zwolennikiem modelu państwa opiekuńczego** (modelu socjalnego) wiązały się z większą gotowością do zaszczepienia się przeciwko COVID-19.

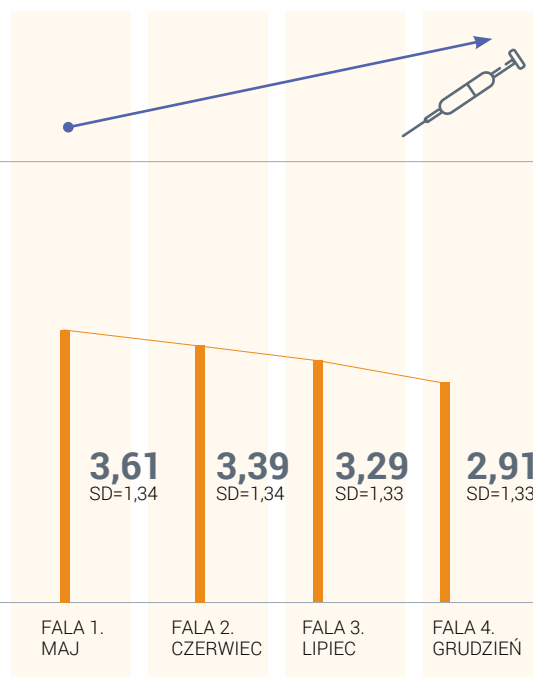
Wiara w teorie spiskowe wydaje się barierą dla podjęcia decyzji o zaszczepieniu się: wiązała się z mniejszą chęcią zaszczepienia się przeciwko COVID-19.

Sklonność do zachowań prospołecznych wiązała się z większą chęcią zaszczepienia się przeciwko COVID-19. Możemy przypuszczać, że osoby zorientowane na pomaganie innym dostrzegały korzyści płynące z zaszczepienia się dla innych ludzi, np. poprzez zaszczepienie się chciały ochronić bliskich przed zakażeniem, chciały podjąć działania mające na celu zakończenie pandemii.

Osoby z niskim poziomem wiary w teorie spiskowe i wysokim poziomem prospołeczności deklarowały w kolejnych falach badania większą chęć zaszczepienia się.

Prawicowy autorytaryzm nie wiązał się z gotowością do zaszczepienia się przeciwko COVID-19.

Gotowość zaszczepienia się przeciwko COVID-19
(skala 1-5; 1 - zdecydowanie nie, 5 - zdecydowanie tak)

SD – odchylenie standardowe

Nasze wyniki pokazują, że warto prowadzić kampanie i przeciwdziałać teoriom spiskowym dotyczącym pandemii, np. zaangażować lekarzy, naukowców, polityków i znane postacie medialne do popularyzacji rzetelnej wiedzy naukowej na temat COVID-19 i modelowania pozytywnych postaw, a także obalać wszelkie nieprawdziwe informacje (tzw. „fake newsy”) dotyczące szczepień. Ważne jest również odwoływanie się do motywów prospołecznych: podkreślanie, że poprzez szczepienia pomagamy innym ludziom: chronimy innych przed zakażeniem i pomagamy w zakończeniu pandemii.

ZESPÓŁ

Kierownik projektu: dr Tomasz Oleksy^a

dr Anna Wnuk^b, dr hab. Małgorzata Gambin^a,
mgr Agnieszka Łyś^a, dr hab. Kamilla Bargiel-Matusiewicz^a,
prof. dr hab. Ewa Pisula^a

a – Wydział Psychologii, Uniwersytet Warszawski

b – Instytut Studiów Społecznych im. Profesora Roberta Zajonca, Uniwersytet Warszawski

PRZECZYTAJ WIĘCEJ

Oleksy, T., Wnuk, A., Gambin, M., Łyś, A., Bargiel-Matusiewicz, K., Pisula, E. (2021). Barriers and facilitators of willingness to vaccinate against COVID-19. Role of conspiracy mentality and prosociality. Artykuł złożony do czasopisma.

KONTAKT

dr Tomasz Oleksy

✉ tomasz.oleksy@psych.uw.edu.pl

WYDZIAŁ PSYCHOLOGII UNIwersYTETU WARSZAWSKIEGO

✉ promocja@psych.uw.edu.pl

f [WydzialPsychologiiUW](https://www.facebook.com/WydzialPsychologiiUW)

🏠 psych.uw.edu.pl

BIURO PRASOWE UNIwersYTETU WARSZAWSKIEGO

✉ media@uw.edu.pl

f [fanpageUW](https://www.facebook.com/fanpageUW)

🏠 uw.edu.pl

Więcej informacji na: covid.psych.uw.edu.pl

Wydział Psychologii
Uniwersytetu Warszawskiego

UNIwersYTET
WARSZAWSKI